

kan hurtigt få brugt nationalproduktet op til flere gange, hvis det er holdningen.

Men lad os nu ikke grave grøfterne dybere, end de er. Jeg har altså den principielle opfattelse, at vi hver især har vores eget ansvar, og at det for virksomhedernes vedkommende, når det drejer sig om fremtidige forureninger, må være et ubetinget ansvar.

Det er klart, at hvis det er en krigssituation eller en egentlig naturkatastrofe, så er det noget andet; men ellers i alle de situationer, der kan være tale om. Lad mig bare nævne et grænsetilfælde: en brandsituation. Jamen en brand rammer jo ikke bare i forbindelse med jordforurening, den rammer på alle mulige andre områder, hvor ingen jo taler om, at staten skulle betale. Der må det jo være brandforsikringen, og hvem man ellers har ordnet det med.

Altså tanken om denne vuggestueopfattelse, som jeg kærligt vil omtale den, med, at erhvervslivet ligger i kuvøse og skal dækkes ind, medmindre så og så mange væsener, styrelser og organer ud over al tvivl kan dokumentere, at det lige netop er virksomhedens skyld, at der er opstået et problem, deler jeg ikke.

Men vi er naturligvis parat til at diskutere forsikringsmuligheder. Vi er parat til at diskutere en række andre forhold, og jeg er meget optaget af, som flere har været inde på, at vi hjælper navnlig de familier, som er i en meget vanskelig situation nu, og prøver at give dem en prioritering. Det siger sig selv, at man skal ikke komme forgæves, når det drejer sig om at vise menneskelighed i forbindelse med det her. Men vi er altså ikke enige i det, der er blevet sagt.

Fru Espersen var inde på spørgsmålet om proportionalitet, altså at der er balance i foranstaltningerne, og hvis hun har ret i sin kritik, skal vi naturligvis sørge for, at få balancen rettet op. Så vi er altså med på at forhandle om alle de ting, der bliver sagt, men der er nok et skel et eller andet sted, hvor vi siger, at staten kan altså ikke klare alle problemer for alle borgere til hver en tid. Jeg lyder lidt konservativ, når jeg siger det her, men det er jeg egentlig stolt af. Der er jo nogle, der skal forsvare liberale konservative synspunkter, når de liberale konservative partier løber skrigende bort.

Hr. Gade var inde på, at vi med hensyn til affaldsstrømmene har et overordnet ansvar. Jeg ser det ligesom hr. Gade sådan, at vi i »Affald 21« og alle de andre initiativer, vi laver f.eks. på kemikalieområdet, skal være opmærksomme på

sammenhængen mellem det, vi bruger, og det, vi leder ud, og så de miljøproblemer, der opstår. Og det synes jeg er en rigtig tankegang.

Jeg tror også, hr. Gade har fuldstændig ret, når han påpeger, at der er et folkeligt forståelsesproblem, når det drejer sig om prioritering på det her felt, fordi de fleste mennesker jo har den opfattelse, at jord skal være helt ren, at det er samfundets opgave at sørge for det, og det har vi altså ikke mulighed for at gøre.

Han peger på, om man skulle lave en særlig fond til at løse nogle af de her problemer. Jeg har jo tidligere været tilhænger af en tilsvarende tanke. Jeg tror ligefrem, jeg engang havde en vision om, at vi skulle lave noget, der hed A/S Fortidens Synder, der kunne klare denne opgave, men Folketingets partier var mildest talt ikke tiltalt af tanken. Men lad os diskutere alle muligheder og perspektiver i denne forbindelse.

Må jeg sige til hr. Svend Aage Fauerholdt: Jeg var meget glad for hans indlæg, og jeg lover, at han ikke bliver hægtet af undervejs i forhandlingerne. Jeg synes faktisk, at alle de ting, han gjorde opmærksom på, havde han fuldstændig ret i, også om de parter, vi skal have inddraget, hvis det her skal løses.

Jeg var også meget glad for hans understregning af, at grundlaget for det her først og fremmest må være beskyttelsen, altså naturligvis forebyggelse af fremtidig forurening, men uden beskyttelsen af den menneskelige sundhed og af drikkevandsinteresserne.

Jeg tror også, hr. Fauerholdt har ret, når han siger, at de gamle, uforsigtigt anlagte og dårligt kontrollerede lossepladser udgør en væsentlig del af problemet. Tak til hr. Fauerholdt.

Også tak til hr. Kalnæs for, synes jeg, en positiv tale. Jeg er enig med hr. Kalnæs i, at hvis det skal lykkes for os at lave en aftale, bliver vi nødt til at lytte. Altså, lige bortset fra det dér med, at fader stat skal ordne alle problemerne, er jeg faktisk lydhør over for de argumenter, der kommer frem, og jeg tror godt, vi kan få det her på plads.

Jeg er meget glad for det, hr. Kalnæs siger om, at samfundet i hvert fald ikke skal holde hånden over dem, der bevidst overtræder disse regler her. Der har været nogle grimme sager fremme i forbindelse med nogle affaldstransportører, som har gjort dette, og jeg tror ikke, nogen politiske partier i Folketinget ønsker at holde hånden over dem. Så også tak til hr. Kalnæs.